

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119206372
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8119206372.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: Q. O., K.. XX.XX.XXXX, O. Ď.T. XXXX/XX, XXX XX V., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, IČO: 31954448, proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, právne zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o primerané finančné zadosťučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 20Csp/83/2019-50 zo dňa 25.10.2019 v spojení s opravným uznesením č. k. 20Csp/83/2019-68 zo dňa 03.03.2020, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku I. a III.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 700 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd prvej inštancie z ust. § 1 ods. 1, § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „ZoS“).

3. V odôvodnení okrem iného súd uviedol, že v prejednávanej veci sa žalobca domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1.441,94 eur. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 19C/52/2015 o vydania bezdôvodného obohatenia bol úspešný. Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musel brániť v základnom konaní. Žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 1.441,94 eur, čo predstavuje polovicu sumy, o ktorú sa chcel žalovaný na jeho úkor obohatiť. Žalovaný vo svojom vyjadrení uviedol, že formulácia zákonného ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. vyplýva, že zákon v prvom rade vyžaduje postup podľa prvej vety (domáhania sa svojho práva). Za predpokladu úspešného uplatnenia porušenia práva môže prichádzať do úvahy vznik nároku na finančné zadosťučinenie. Z podanej žaloby nevyplýva ani označenie práva spotrebiteľa, ktoré malo byť porušené a vo vzťahu ku ktorému (porušeniu) sa finančné zadosťučinenie uplatňuje. Ak by chcel zákonodarca priznať spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie za každé porušenie spotrebiteľského

práva, zakotvil by to priamo (za porušenie), a neviazal by ho na to, či sa spotrebiteľ úspešne (účelne) domáhal jeho ochrany na súde. Uplatnenie nároku na finančné zadosťučinenie v konaní vedenom pod sp. zn. 20Csp/11/2019 je žalobou požadovaný nárok neprimeraný, a mimo účelu právnej úpravy.

4. Súd prvej inštancie vo veci vykonal dokazovanie, pričom zistil tento skutkový stav: Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 27.11.2017, sp. zn. 19C/52/2015 zaviazal žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 2.883,89 eura. Súd dospel k záveru, že úver je úžerný v rozpore s dobrými mravmi. Krajský súd v Prešove vyššie uvedený rozsudok potvrdil. V rozhodnutí uviedol, že odplata je neprimerané vysoká a úroková sadzba je v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca pri svojom výsluchu uviedol, že bol úspešný v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, a preto má nárok na primerané finančné zadosťučinenie, keďže mu bola spôsobená psychická ujma v dôsledku zrážok zo mzdy vykonávaných žalovaným, a tým spôsobené problémy spojené s nedostatkom finančných prostriedkov na živobytie a následné nezhody s priateľkou. Žalovaný sa mu telefonicky vyhrážal každý týždeň, že má tento úver splatiť. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Medzi stranami nebolo sporné, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 27.11.2017, sp. zn. 19C/52/2015 zaviazal žalovaného vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 2.883,89 eura. Krajský súd v Prešove uvedené rozhodnutie potvrdil. V predmetnej veci si žalobca uplatnil nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.441,94 eura v súlade s ustanovením § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. Podľa poslednej vety ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Súd má za to, že v danom prípade porušením práva a povinnosti žalovaným je to, že žalovaný ako dodávateľ uzatvoril so žalobcom zmluvu o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorej požadoval od žalobcu ako spotrebiteľa neprimerané vysokú zmluvnú odmenu, pričom súdy dospeli k záveru, že odplata je v rozpore s dobrými mravmi. Keďže žalovaný preukázateľne porušil právo žalobcu, keď od žalobcu požadoval neprimeranú odmenu a žalobca sa úspešne domohol vydania bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, dôsledkom takéhoto porušenia je aj úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, tak pre žalobcu bude primerané finančné zadosťučinenie vo výške 700,- eur. Túto sumu považoval súd za primeranú s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa. Priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcovi, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby závadne konal. Žalobca sa úspešne domohol vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 2.883,89 eura a s poukazom aj na to, že v konaní 20Csp/11/2019 (žalobca sa domáhal primeraného finančného zadosťučinenia z dôvodu dohody o zrážkach zo mzdy) bolo už žalobcovi priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- eur, súd vzhľadom na okolnosti veci sumu 700,- eur pokladal za primeranú.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 v spojení s ust. § 262 ods. 1 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku, a to výrokom I. a III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, v ktorom uviedol, že rozhodnutím súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že odôvodnenie napadnutého rozsudku neobsahuje žiadne skutkové a právne závery naväzujúce na vykonané dokazovanie, ktorým by sa preukázala dôvodnosť a výška zadosťučinenia v sume 700,- eur. Súd prvej inštancie sa nedôsledne zaoberal námietkou žalovaného, že žalobca si uplatnil nárok na finančné zadosťučinenie už v inej sporovej veci. Zo žiadnej právnej normy nie je možné vyvodiť, že existuje toľko nárokov, koľko súdnych rozhodnutí spotrebiteľ začal. Postup konajúceho súdu je v rozpore s jeho zákonnou povinnosťou riadne a dôsledne sa vysporiadať so všetkými argumentmi strán týkajúcich sa prejednávanej veci. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol.

7. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Odvolací súd sa najprv vyporiadal s odvolacou námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti neodôvodnil. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

11. V tejto súvislosti je právne významné ust. § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

13. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobkyňu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobkyňi, a ktorým žalobkyňi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci")

15. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok Okresného súdu Poprad, sp. zn. 20Csp/79/2017 bola žalobkyňa úspešná. Rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 27.11.2017, sp. zn. 19C/52/2015 bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 28.11.2018, sp. zn. 23Co/36/2018. Právoplatným ukončením konania bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobcovi požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola na súde podaná dňa 29.03.2019.

17. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť nielen funkciu satisfakčnú, ale aj funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi. Zároveň to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že zrušením rozhodcovského rozsudku možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči žalobcovi, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí. Aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci Okresného súdu Prešov 19C/52/2015, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby na ním uplatňovaný nárok a preukázanie skutočností, na základe ktorých by takýto nárok mohol uplatňovať, žalobca bol dlhodobo nedôvodne vystavený stavu právnej neistoty až do doby právoplatného skončenia predmetného konania. Je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý uzavretou spotrebiteľskou zmluvou obchádzal právnu úpravu na ochranu spotrebiteľa, ktorá vyplýva jednak z úniijného práva, ako aj z právneho poriadku a v dôsledku určenia úveru za bezúročný a bezpoplatkový sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil.

18. Žalobca bol teda bez akýchkoľvek pochybností v konaní 19C/52/2015 Okresného súdu Prešov úspešný, keďže súd určil úver za úžerný, v rozpore s dobrými mravmi a uložil žalovanému povinnosť vydať žalobcovi sumu 2.883,89 eur titulom bezdôvodného obohatenia v dôsledku určenia úveru ako bezúročného a bezpoplatkového.

19. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritéria, a to hlavne intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je preto potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 700,- eur tak, ako priznal súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednávaní spotrebiteľskej zmluvy konal závadne. Žalobca sa v tomto prípade úspešne domohol svojho práva, a teda boli splnené všetky zákonné predpoklady pre priznanie finančného zadosťučinenia.

20. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd rozsudok postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP ako vecne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli a neúspešný žalovaný nemá nárok na ich náhradu.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).